

ÜHINEMISE SÕNUMED

TAPA
PIIRKONNA
ÜHISLEHT

Ühinemise
Sõnumed
käesoleva numbri
ilmumist finantseerib
Euroopa Liidu
projekt
GULF 3+3

NR 6/6

APRILL 2005

TASUTA

Valmistutakse Tapa valla käivitamiseks

Ajal kui Tapa valla ühinemisdokumentid liiguvad Tallinna võimukoridorides ja moodustava valla maakondliku kuuluvuse otsustamine võib saada uue valitsuse esimeseks tõsiseks siseriiklikuks otsuseks toimub kohapeal tõsine töö.

Ühiskomisjoni eesmärk valimise ni jäänud aja jooksul on töötada välja mitmed uue omavalitsuse raamdokumendid, mille alusel oleks võimalik koheselt alustada Tapa valla haldamist. Nendeks dokumentideks on Tapa valla põhimääruse eelnõu, Tapa valla 2006. aasta eelarve eelnõu, Tapa valla struktuuri eelnõu ja valla sümboolika väljatöötamine.

Arusaadavalt on tegemist oluliste dokumentidega, mis on omavahel äärmiselt tihedalt seotud ja ühe lähenemise nurgad mõjutavad teist. Töökorraldusliku poole pealt on moodustatud töörühmad, kelle juhid ja vastutajad on ühiskomisjoni liikmed. Töörühmade töösse on kaasatud palju erinevate valdkondade spetsiliste. Põnevusega tasub kindlasti jälgida sümboolika töörühma

tööd, sest valla lipp ja vapp on sümbolid mille alla kogu vallarahvas tulevikus hakkab koonduma. Märtsis külastas komisjon Rapla valda, et ammutada teadmisi millisel lahendas Rapla vald kolm aastat tagasi eeltoodud küsimused. Rapla valla põhimääruse ja eelarve eelnõud töötati välja eelnevalt, sarnaselt meiega. Sümboolika küsimuse lahendasid nemad aga eriti lihtsalt, ühelt lipp teiselt vapp. Kahjuks ei saa inimene kes ajaloolist tausta ei tunne aru, et tegemist on ühe valla sümbolitega. Meie jaoks peamine sõnum sellelt Rapla käigult oli, et nende ühinemine õnnestus ja Rapla piirkonnal läheb senisest paremini. Samad eesmärgid oleme seadnud meiega ja olen arvamisel, et kui suudame vältida omavahelist labast näaklemist ja lihtsat ärategemist, siis asjad õnnestuvad. Tapa valla moodustamine ei ole olnud kellegi poliitiline lubadus vaid praeguste volikogude ja valitsuste pikka aega kestnud arusaama tulemus, et koos liigume kiiremini edasi.

Kuno Rooba,
ühiskomisjoni esimees

Pärast ühinemislepingu kinnitamist ja uue valla loomise taotluse tegemist kogunesid Saksi ja Lehtse valla juhid koos Kadrina volikogu esimehega ühise pildi tegemiseks Tapa linnaapea kabinetis.

Foto Heiki Vuntus

3+3 omavalitsuste piirkondliku koostöö

Veebruaris käivitus Phare CBC programmi toel järjekordne 3+3 omavalitsuste piirkondliku koostöö projekt, mida kutsutakse ka 3+3 GULF projekti. Tegemist on ühe osaga Kirde-Eesti ja Kagu-Soome maakondade (Ida-Viru, Jõgeva, Lääne-Viru, Itä-Uusimaa, Kymenlaakso ja Päijät-Häme) pikaajalisest mitmes valdkonnas viljelevast koostööst. Peamisteks koostöövaldkondadeks on olnud veekaitse ja keskkonnakoolitus, üld- ja kutsehariduse integratsioon ning omavalitsuste piirkondlik koostöö.

Alates 1990. aastate keskpaigast on pidevalt juttu tehtud haldusreformi läbiviimise vajadusest kohaliku omavalitsuse tasandil. Omavalitsuste väiksus on peetud probleemiks eelkõige Euroopa Liiduga liitumise kontekstis. On ju Euroopa Liidus väga tõsiseks teemaks subsidiaarsuse printsiibi rakendamine ehk haldusüksuste täitmine võimalikult madalal haldustasandil. Seega peavad erinevate liikmesriikide keskvalitsused väga oluliseks oma ülesannete delegerimist kohalikele ja regionaalsetele omavalitsusorganitele. Kui aga omavalitsused on liiga väikesed, et sarnaseid delegeritud ülesandeid piisavalt heal tasemel täita, mida siis teha? Selge on, et teatud funktsioone ei ole kõige optimaalsem täita riigi tasandil (nt. sotsiaalhoolekanne, kommunaalmajandus, üld- ja kutseharidus jne.). Lahenduseks on sel juhul kas omavalitsuste liitmine suuremateks haldusüksusteks või nendevahelise koostöö käivitamine ja laiendamine. 3+3 GULF projekt ongi kuue maakonna omavalitsusliidu poolt neil eesmärkidel ellu kutsutud.

Phare 3+3 GULF projekti on kaasatud Eesti kolmest maakonnast kuus pilootpiirkonda – Lääne-Virumaalt Tapa-Lehtse-Saksi-Tamsalu koostööpiirkond, mille tegevusi koordineerib MTÜ Arenduskoda. Nimetatud piirkonnas aitab projekt kaasa omavalitsus-

te liitumisprotsessile ja Tapa ning Tamsalu tööstusala turundus- ja reklaammaterjali koostamisele. Kuigi omavalitsuste liitumine on nii Tapa kui ka Tamsalu piirkonnas juba otsustatud, ei ole liitumisprotsess veel kaugelgi lõppenud. Vajalik on leppida kokku üksikasjades ja erinevate osapoolte tegevuses, mis puudutab nt. uue omavalitsuse juhtimisstruktuuri kavandamist, õigusaktide ühtlustamist, eelarve koostamist, allasutuste tööd jne. Kõige olulisem seejuures on elanike teavitamine toimuvatest protsessidest ja planeeritavatest tegevustest. Kahe linna tööstusala turundustegevus vajab samuti ergutamist. Projekti raames koostatakse turundusmaterjal mõlema tööstusala kohta on kindlasti abiks uute töökohtade loomisele ja ühinenud omavalitsuste omavahelise koostöö jätkumisele.

Lisaks konkreetsete tegevuste toetamisele pilootpiirkondades on oluline ka maakondliku haldustasandi tugevdamisele kaasa aitamine nii omavalitsuste maakondliku koostöö võtmes kui ka linnade-valdade ühiste huvide esindamisel ja kaitsmisel suhetes keskvalitsusega, aga samuti 3+3 koostööregiooni kui terviku arendamine ja selle ühishuvide väljendamine. Iseloomustab ju koostööregiooni mõlemal pool Soome lahte tema paiknemine pealinna ja Venemaa (Peterburi) vahel ehk keset tähtsaid kaubateid. Kuidas see mõjutab regiooni arengut, milline roll on selles lahe erineva kalda maakondade koostööl ja milline omavahelisel konkrentsil ja milliseid võimalusi ja ohte kätkeb endas planeeritav laevauhendus Soome ja Viru ranna vahel, need on teemad, mida arutatakse nii GULF projekti raames toimuvatel seminaridel kui ka kuue maakonna omavalitsusliitude juhtide nõupidamistel.

Jaan Lõönik, Lääne-Viru
Omavalitsuste Liidu tegevdirektor

Tapa vald jõuab valitsuseni

Eelmisel reedel läksid tulevase Tapa valla ühinemispaberid Euroopa Liidu hümnini kõlades omavalitsejate käest maavanemate kätte ning kohalikud inimesed saavad uue valla asjus taas sõna alles sügisel, kui toimuvad kohalike omavalitsuste valimised.

302 leheküljel kokku 89 dokumenti sisaldavad kaustad andsid Tapa linna ning Lehtse ja Saksi valla volikogude esindajad Lääne-Viru maavanema Urmas Tamm ja Järva maavanema Üllar Vahtramäe (pildil vasakul) kätte Tapa kultuurikoja üheaegselt, et ei tekiks küsimust, miks üks need varem sai.

Dokumentide ülandmisega lõppesid aastaid kestnud läbirääkimised ja ettevalmistus Suur-Tapa piirkonna liitumiseks. Alguse sai protsess 1999, kui põgusalt arutasid liitumist Tapa ja Tamsalu linn ning Saksi ja Tamsalu vald. Maavanem Urmas Tamm meenutas, et kõik osapooled loobusid, sest ühinemise puhul oleks tekkinud konflikt ja rivaliteet kahe tõmbekeskuse Tapa ja Tamsalu vahel.

13. novembril 2003 tegi Tapa linnavolikogu ettepaneku ühinemise ettevalmistamiseks Lehtse, Ambla ja Saksi vallale ning Kadrina vallale Rida-

küla osas. Kõik volikogud olid sellega nõus peale Ambla. Keelduja tõi põhjuseks, et ei taha maakonna piire lõhkuda.

6. veebruaril 2004. aastal sõlmisid omavalitsused koostöölepingu ja Tapa piirkonna haldusterritoriaalse korralduse muutmise ühiskomisjon hakkas liitumist ette valmistama. 17. novembril kinnitasid volikogud oktoobris toimunud rahvakõigustulemuste tulemusel, millega elanikud avaldasid soovi ühineda. Välja jäid vaid Ridaküla, kes otsustas jääda truuks Kadrina vallale, ning Saksi valla Kiku, Salda, ja Pariisi küla, mille elanikud eelistasid liituda Kadrina vallaga, millega nende igapäevased toimetused enam seotud.

Käesoleva aasta 17. veebruaril kinnitasid volikogud ühinemislepingu ja selle lisad. "Kõiges konsensusel põhimõttel kokku leppimine ei olnud kerge," nentis Tapa linnaapea ja ühiskomisjoni esimees Kuno Rooba. "Usun, et meie ühinemisprotsessist on kogu Eestil õppida."

Tapa vald on esimene, milles liituvad omavalitsused üle maakonna piiride. Ka Urmas Tamm märkis, et Tapa piirkonna ühinemise ettevalmistamine on olnud katsumus ja kogemus nii omavalitsustele kui ka maavalitsustele

ja tões, et see on mõnigi kord maavalitsustes harja punaseks ajanud. Tapa valda tahavad enda koosseisu nii Lääne-Virumaa kui Järvamaa ja mõlemad on koostanud maakondliku koostöökoja tasemel ka pöördumise riigijuhtide poole sõnumiga, et uus omavalitsus just neile kuuluma peab.

17. veebruaril võtsid ühinevate omavalitsuste volikogud vastu otsuse, kummale poole nad ise soovivad jääda. Tapa ja Saksi süda kuulub Lääne-Virumaale. Lehtse otsustas, et eelistavad Tapa valla lülitamist Järvamaa koosseisu juhul, kui riik määrab maakonna Tallinna toimealasse ja Lääne-Virumaa koosseisu juhul, kui riik määrab Järvamaa Pärnu toimealasse.

Nüüd on pall valitsuse käes, kes peab langetama otsuse nii omavalitsuste ühineda lubamise kui ka moodustava Tapa valla maakondliku kuuluvuse kohta. Enne dokumentide valitsusele saatmist vaatavad need veel läbi mõlemad maavalitsused ja maavanem lisab oma seletuskirja.

Siseministeriumisse jõuavad paberid, juhul kui maavalitsused neis puudujääke ei leia, märtsi keskpaigaks. Millal valitsus Tapa valla küsimust arutama hakkab, ei ole veel teada.

Virumaa Teataja

Kinnitati ühinemisleping

17. veebruaril toimusid Tapa piirkonnas ühinevate omavalitsuste volikogude istungid. Tapa linnavolikogu, Lehtse ja Saksi vallavolikogu kinnitasid ühinemislepingu ning selle lisad.

Samuti võeti vastu 16. oktoobril toimuvate kohalike volikogude valimiste korraldamiseks vajalikud otsused. Tapa valla volikogu valimine toimub ühes ülevallalises valimisringkonnas. Uus volikogu tuleb 21-liikmeline.

Seejärel võtsid asjaomased voli-

kogud vastu otsuse taotleda Vabariigi Valitsuselt Tapa linna, Lehtse valla ja Saksi valla (va Kiku, Salda, Pariisi küla) haldusterritoriaalse korralduse muutmist ühinemise teel uueks omavalitsusüksuseks, mille nimeks saab Tapa vald.

Samal ajal toimus Kadrina vallavolikogu istung, mis seaduse kohaselt kinnitas ka Tapa valla ühinemislepingu, kuna koos uue valla loomisega taotlevad Saksi ja Kadrina vallavolikogu omavahelise piiri muutmist – Saksi valla kolme küla liitmist Kadrina vallaga.

Volikogud võtsid vastu ka otsused maakondliku kuuluvuse eelistuse osas. Tapa ja Saksi volinikud soovivad Tapa valla kuulumist Lääne-Viru maakond, Lehtse rahvaesindajad aga seadsid oma eelistuse sõltuvusse toimealadest.

Omavalitsuste esindajad andsid taotluse Tapa valla loomiseks koos juurde kuuluva dokumendipaketiga pidulikult üle Lääne-Viru maavanemale Urmas Tammele ja Järva maavanemale Üllar Vahtramäele 25. veebruaril kell 13 Tapa kultuurkojas.

Heiki Vuntus

Vallaelanik vajab linnriigis kaitset

Taevamannat lubav omavalitsuste liitumine võib väikevaldade inimestele tähendada vihma käest räästa alla sattumist.

Rahva jaoks arusaamatu regionaalpoliitika on viinud võimu ja raha koondumiseni Tallinna ning toonud meie igapäevasesse sõnavarasse valusa mõiste – teine Eesti. See on tõsiselt hoiatav näide, kuidas haldusreformi järel võivad uued "linnriigid" hakata ääremaid pitsitama.

Küsimusi on vastustest rohkem

Sõnaosavad poliitikud peibutavad rahvast lubadusega, et liitumine paneb maaelu õitsema. Näiliselt pakutakse inimestele lihtsaid lahendusi, klopsitakse kokku ekspertkomisjone, mis toodavad valitsejatele makkamööda seletusi, kuid uue abielu tegelikku sisu ei avata.

Elmisel nädalal Lehtse inimestega kokku saades veendus, et tegelikult ei hooa inimesed lõpuni, mis nende ümber toimub. Ei teatud seletada, millised on liitumise taga olevad tegurid, nende mõju, ohud ning tegelik majanduslik ja sotsiaalne kasu.

Tea, et Rakvere mehest ministril on ambitsioon põlistada iidised Järvamaa alad Virumaale. Tea, et minu järeltulija Järva maavanematoolil õigustas seda paratamatusena. Tea, et on uskumatult palju juurteta inimesi, kes on pika rubla nimel valmis valitsusel laskma end pillutada küll järvakaks, virulaseks või harjukaks. Aga mis tolku on sellest kohalikul rahval, lihtsal inimesel?

17. veebruari Järva Teatajas räägivad Lehtse valla inimesed oma elust, liitumisest ja tulevikuhirmudest kui kõrvalseisjad. Kuid demokraatia reeglite järgi peaks just rahvas olema see, kellele kõik üksipulgi lahti seletatakse ning kes ütleb, milline tulevane omavalitsus välja peab nägema ja kuhu kuuluma.

Kahjuks on rahva ettekujutus elust tulevase hügelvalla kauges servas ähmane. Ent kui liitumise asemel toimub liitmine, kus linn hoiab ohje ja endise väikevalla inimese häält ei kuula keegi? Millega on tagatud, et liidetud vallad saavad uude volikogusse oma esindaja ja vallavanem on ikka nende oma? Hirme on rohkem kui vastuseid. Liitmine hoogustab ääremaastumist

Kui uue Tapa valla elanikest 7000 elab linnas, siis miks peaks neile korda minema ülejäänud 2000 maainimese elu järg? Pelgan vägagi, et ühel hetkel avastavad inimesed, et lubatud väärtuslikud pärlid on tühisid klaashelmed.

Paratamatult koondub kogu omavalitsuse asjaajamine Tapa. Keskus hakkab asuma äärealadest kümnete kilomeetrite kaugusel. See muudab toimetulekuraskustes maaelanikule asjaajamise kulukaks ja aeganõudvaks ning kohaliku võimu veelgi võõramaks ja kohmakamaks.

Praeguste ühinemiste puhul puudub garantiid, et valla äärealad saavad keskusega võrdset tähelepanu ning sotsiaalne ja majanduslik areng on tasakaalus. Ühel hetkel koondub koolihariduskool linnadesse. Ilusad sõnad ei takista seniste väikevaldade ääremaa staatuse süvenemist ja keskuse võimu ning diktaadi suurenemist.

Hirmude tõeks saamise vastu on vaja kaitsemehhanisme, mida praegu pole. Kuigi etteantud vormi surutud ühinemisleping jagab äärealade lubadusi, pole selles peatükki, mis kaitseb väikevaldade rahvast, kui linn liitumise järel lepingut ei täida.

Ühisvald pakub elanikele kindlust

Mis vahet on vallal, kus elab 1000 või 10 000 inimest, kui paljudel pole tööd ja leiba? Järvamaal on Imavere hea näide, kuid väikevald ettevõtluse õitsengule panustades edukalt toime tuleb. Ka Koeru teeb majandusliku arenguga ümbruskonna linnadele silmad ette. Järelikult ei peitu edu liitumises, vaid ettevõtlikkuse turgutamises ja rahvale valikuvõimaluste andmises.

Olen veendunud, et praegune valdade-linnade liitumine on tõmbleva regionaalarengu katseklaas. Et paneme aga jõed tagurpidi voolama. Pole ju keegi välja töötanud riigi regionaalse arengu strateegiat, rääkimata selle põhimõtete selgeks vaidlemist. Valitsus toetab stiihiat.

Tapa, olles liitumise initsiaatoriks, võib ju arvata, et kavalad üle nii Harju, Viru, Järva maakonna kui ka lõpuks ka valitsuse. Paraku on riik ammu võtnud suuna, et tulevikus saab kahest Virumaast üks maakond pealinnaga Jõhvis. Ja Lehtsest, võimalik et Tapastki, saab Eesti mõistes hügelmaakonna kolgas. Kas siis hakatakse end Järvamaale tagasi pakuma või koputatakse Harju uksele?

Mulle meeldib Saksamaal aastakümnetega välja kujunenud väikevaldade inimeste õigusi kaitsev mudel. Väikesed vallad on moodustanud ühisvallad, kuhu on koondatud teenused, mille osutamine käib üksi üle jõu. Väiksem ühisvald, mida Saksamaal olen näinud, koosnes viiest vallast, suurim 24-st. Ühisvalda juhivad võrdselt väikevaldade ja linnade esindajad.

Meie tingimustes võiks vallad iseseisvust säilitades ühiselt korraldada arstiabi, transporti, õigusküsimusi, keskkonnaasju jms. Pole ju omavalitsuses ammu võõras mitme peale ühe spetsialisti palkamine, olgu tegu keskkonna-, ehituse või mõne muuga. Tihe koostöö on võimalik ka iseseisvust kaotamata.

Sakslaste väikevaldades on oma vallavanemad, kes lahendavad kohalikke küsimusi ja hoolitsevad kogukonna eest. Nende kaudu on tagatud kohaliku arvamuse viimine ühisvalda. Sellises omavalitsussüsteemis saab inimene kindluse, et tema sõnast hoolitakse ja kohalik võim on käepärast just tema jaoks. Meie liitumisentusiastid pole sellist varianti isegi mitte arutanud.

Arvo Sarapuu,
endine Järva maavanem

Järva eksmaavanem Arvo Sarapuu ründab loodavat Tapa valda

Arvamust väljendama ajendas käesoleva aasta 22. veebruari Järva Teatajas avaldatud endise Järva maavanema Arvo Sarapuu artikkel, mille taustaks on põhilises osas Lehtse ja Saksi valdade ning Tapa linna liitumine.

On hea, et hr Sarapuu juhiv tähelepanu riskidele, mis liitumisega kaasned võivad. Loodetavasti aitab see liitujaid Tapa valla organisatsiooni ülesehitamisel. Ainult et Lehtse inimesi alandav piisava aluse üldistuste tegemine ning destruktiiivse alatooniga esitatud "absoluutne tõde" sunnivad kahtlema, kas artikkel johtub kirjutaja siirast tahtest õigustada väikeste valdade olemasolu.

Hr Sarapuu väidab, et kohtumisel Lehtse inimestega ta veendus, et tegelikult ei hooa inimesed lõpuni, mis nende ümber toimub, ning liitumise tagamaid ei olevat osatud lahti seletada.

Avalikke rahvaga kohtumisi, milles osalenuks eksmaavanem, pole Lehtse vallas viimase ajal olnud. Mulle teadaolevalt kohtus endine maavanem Lehtses Keskerakonnaga seotud inimestega. Kindlasti osalesid kohtumisel ka mõned Lehtse volikogu liikmed ning on väheusutav, et keegi ei osanud selgitada liitumise põhjust. Liitumise poolt hääletas Lehtse volikogu üksmeelselt.

Tõenäoline on, et hr Sarapuu on talle teadaolevatel motiividel kasulik mitte aru saada Lehtse vallas toimuvast, sest kuidagi ei saa pidada teda piiratud arusaamisvõimega inimeseks, nagu eksmaavanem Lehtse inimese kohta arvab. Huvitav oleks teada saada, kas hr Sarapuu kahtleb ka Lõuna- Järva ühinevate omavalitsusüksuste inimeste hoomamisvõimes.

Kõiketeadja positsioonile asudes seab hr Sarapuu oma kirjutises kahtluse alla demokraatia reeglite ja rahva tahte järgimise liitumisprotsessis ning avaldab umbmäärase süüdistuse, väites teadvat uskumatult palju juurteta inimesi, kes on pika rubla nimel valmis valitsusel laskma end pillutada küll järvakaks, virulaseks või harjukaks.

Mis puutub rahva tahte järgimist, siis faktid on sellised, et vastavasisulisel küsimustikule vastas Lehtse vallas 59,4% hääleõiguslikest elanikest. Nendest 64,6% pooldas käimasolevat liitumist ning 19,6% soovis valla säilimist olemasoleval kujul, ülejäänud valisid muu variandi või esitasid kehtetu sedeli.

Maainimese juured on eelkõige tema kodukohas. Üldjuhul samastatakse ühtekuuluvustunde alusel end enne küla või küladepiirkonnaga kui vallaga ja enne vallaga kui mitmest vallast koosneva piirkonnaga. Sestap on ebaloogiline väide maakondlike juurteta inimestest, kel huvi ja võimalus maakonnavahestusest teenida. Kui selline teenimisvõimalus toepoolest eksisteerib ning huvitatud isikud ja asjaolud hr Sarapuule teada, siis võiks ta oma süüdistused konkreetselt avaldada.

Artikkel sisaldab ka hulga vastandamist taotlevald küsimusi ja tavakodaniku kahtlustusi ning hirmu toitavaid väiteid.

Liitujate volikogud otsustasid ühe valimiringkonna kasuks. Võib tõesti juhtuda, et mõne liidetud valla haldusterritooriumilt ei saa uude volikogusse ühtegi esindajat. Kuid see polegi kõige tähtsam. Märksa olulisem on, et rahvaesindaja, sõltumata piirkonnast, millega ta end enim samastab, suudaks omavalitsusüksust tunnetada kui tervikut. Päril on aga asi ja liitumisega kaasnevad ohud

Vabariigi aastapäevapeol Paide kultuurikeskuses istusid Arvo Sarapuu (vasakul) ja Toomas Kaukvere ühises kohvilauas, et selgitada vastastikku oma seisukohti. Vahekohtuniku rollis on Jäned põhikooli direktress Aivi Must.

Foto Ants Leppoja

lähevad täide, kui vallavanem on "meie" või "nende oma" ja mitte kogu valla vanem.

Ääremaal olid varem ja on ka praegu olemas. Lehtse vald on Järva maakonna ääremaa. Kas äärealad on saanud keskusega võrdset tähelepanu, seda võiks endine maavanem küsida ka endalt. Kõik oleneb hindamise alusest. Kui võtta selleks riigieelarvest lähtunud investeringutoetused omavalitsusüksuse ühe elaniku kohta, siis alates eelmise sajandi üheksakümnendate aastate keskpaigast kuni 2004. aastani on Lehtse vald selle näitajaga maakonnas viimaste hulgas.

Oma artiklis püüab A. Sarapuu luua muljet, et Virumaad ühendatakse, kuid Järvamaa jääb. Kes vähegi maakondlikku identiteeti kannab, ei soovi maakondade arvu muutumist. Ma ei näe järvakal põhjust lääne- või ida-virulast ärritada, välja arvatud juhul, kui eesmärgiks on järvakate endi mõjutamine. Kui majanduspoliitilistel põhjustel toepoolest riigi maakondlikku halduskorraldust muudetakse, ei jää sellest puutumata ka praegune Järvamaa. Lähtudes riigi harukondlikus juhtimises toimuvast ning vähesest informatsioonist toimealade kohta, ei saa lõplikult midagi välistada. Võimalikest variantidest mõne kui ainuvõimaliku esitamine teenib inimestega manipuleerimise eesmärki.

Ühinemislepingusse sisse kirjutatud kogukondlike piirkondade kaitse ning avalike teenuste kättesaadavuse paranemine on võrreldes olemasoleva olukorraga isegi parem. Keerukas on koolivõrgu ja haridusteenuste probleematika, kuid see keerukus ei ole tingitud liitumisest. Ühinemine võib pigem anda suuremad võimalused laste huvides parimate lahenduste leidmiseks.

A. Sarapuu väidab, et etteantud vormi surutud ühinemisleping ei sisalda peatükki, mis kaitseb valdasid, kui linn (mõeldud on uue valla volikogu) liitumise järel lepingut ei täida. Etteantud vorm, millesse on leping surutud, on Eesti territooriumi haldusjaotuse seadus. Tõenäoliselt puudub õiguspraktika juhtude osas, kui ühinemislepingut ei täideta, nii et raske on ette näha selle tagajärgi. Üks asi on küll selge- kui seadus liituvaid osapooli ei kaitse, pole võimalik ega mõtet vas-

tavat kaitsemehhanismi ka selle seaduse alusel koostatavasse lepingusse kirjutada.

Liitumine pole olnud Lehtse omavalitsusjuhtide esimene eelistus. 2003. a alguses sai esitatud Põhja- Järvamaa omavalitsusjuhtidele ettepanek võimaliku koostöö või ühistegevuse arendamiseks, kasutades Peeter Albi poolt välja töötatud ühisomavalitsuse mudelit.

(Vaata lisatud dokumente) See sarnaneb ideelt artiklis kirjeldatud Saksamaa osades liidumaades toimivale mitmetasandilisele omavalitsusele. Paraku Eestis kehtiv õigusüsteem, erinevalt Saksa asjaomaste liidumaade seadusloost, ei toeta mitmetasandilist omavalitsussüsteemi. Eelkõige sellel, aga ka muudel erinevatel põhjustel on Põhja-Järvamaa omavalitsuste koostöötahe ja -vajadus olnud liialt tagasihoidlik ning pole küündinud nn ühisomavalitsuse põhimõtete aruteldeni, rääkimata nende võimalikust rakendamise.

Uue omavalitsuse kui organisatsiooni ülesehitamine on kindlasti keeruline ja energiakulukas nagu igasugune ümberkorraldamine. Mitmesugused ohud, millele artiklis viidatakse, on ka tegelikult olemas. Kuid Arvo Sarapuu artikkel pole kantud headest kavatsustest. Vastasel juhul esitanuks ta oma kahtlused enne liitumisotsuse tegemist ja hoopis teises vormis.

Ka võitluses Tapa valla Järvamaa osaks saamise eest tuleb nii selle kui ka hr Sarapuu varasemate samateemaliste artiklite kõiki (ka ametijärglasi) süüdistav toon pigem kahjuks.

Saan teha ainult ühe järelduse- selle artikli tegelik eesmärk on valimisvõitluse rünnakute ettevalmistamine selleks puhuks, kui Vabariigi Valitsus oma otsusega Tapa valla Lääne-Virumaale paigutab. Lugupeetud eksmaavanema valitud meetodid on riskantsed. Need võivad osutada kahjulikuks ka erakonnale, millisele hr Sarapuud sügisestel valimistel seostama hakatakse. Lehtse valla kujunenud arengu põhjused on keerulised ja ulatuvad aegade taha, sh hulgas ka sellesse aega, mil Arvo Sarapuu oli maavanem.

Toomas Kaukvere,
Lehtse vallavolikogu esimees

Tapa vald hakkab kaitsma kõiki

Endise Järva maavanema Arvo Sarapuu suhtumine praeguse Lehtse valla elanikesse, millest lugemise 22. veebruari Virumaa Teatajas, tekitab nõrkimust. Võimalik, et selline suhtumine on juurdunud EKP Paide rajoonikomitee esimeseks sekretäriks olemise aegadest. Maavanema ametiga kaasnevast riigimehelikust suhtumisest on asi kaugel. Valimiste eel on populaarset süüdistada riiki regionaalpoliitika puudumises ja võimu kaugenemises rahvast ning temaga mitte arvestamises.

Rahva arvamusega on arvestatud

Väita täna, et ühinemisprotsessis ei ole kodanike arvamustega arvestatud, on pehmelt öeldes võhiklik. Juba seadusest tulenevalt ei saa liitumisprotsess olla pelgalt sõnaosavate

inimeste ettevõtmise, vaid jälgib avalikustamise nõudeid.

Kolme omavalitsuse ühinemist on ette valmistatud läbipaistvalt ja selle käiku on avalikustatud regulaarselt ilmuvas ühislehes, valdade lehtedes ja rahvakoosolekuil. Rahva arvamuse väljaselgitamine andis kindla mandaadi ühinemisotsuse langetamiseks kõigis kolmes liituvates omavalitsustes.

Muret, et liitmine hoogustab ääremaastumist, ei maksa karta, sest ühinemislepinguse ja selle lisadesse on sisse kirjutatud seegi, et lisaks Tapal asuvale vallakeskusele osutatakse omavalitsuse poolt elanikele vajalike teenusteid Moe, Lehtse ja Jäned teeninduskeskuses, millest viimases praegu sellises mahus teenust ei osutata.

Järvamaa võib jaguneda toimealade vahel Ääremaastumise ja Jõhviga hirmutamise on küll päevakohane, aga soovitaks endisele maavanemale pigem kutsuda Järvamaa elanikke kaasa mõtlema - milliste toimealade ääremaaks nad ise on saamas ja kas ei jaotu Järvamaa hoopiski nende viidatud toimealade vahel?

Arusaadavalt on Tapa piirkonnas läbi viidav reform keerukas ja palju emotsioone tekitav. Võib aga kindlalt väita, et oleme saavutanud protsessis positiivse tulemuse tänu heale koostööle nii piirkonna elanike kui ka valitud volikogude vahel, tulemuse, mille eesmärgiks on kaitsta kõigi vallaelanike huve.

Kuno Rooba,
ühiskomisjoni esimees

OTSUSED JA MÄÄRUSED

Tapa, 17. veebruar 2005, otsus nr 103
Moe, 17. veebruar 2005, otsus nr 5
Lehtse, 17. veebruar 2005, otsus nr 6

Ühinemislepingu ja lisade kinnitamine

Aluseks võttes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 37, Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9¹ lõiked 6 ja 7 **Tapa linnavolikogu (Saksi vallavolikogu, Lehtse vallavolikogu) otsustab:**

1. Kinnitada Tapa linna, Lehtse ja Saksi valla ühinemisleping.
2. Kinnitada ühinemislepingu lisad:
  - 2.1. Seletuskiri haldusterritoriaalse korralduse ja piiride muutmise kohta.

- 2.2. Tapa linna, Lehtse ja Saksi valla 2003. mandusaasta auditeeritud aruanded.
- 2.3. Ühineva omavalitsusüksuse kaart mõõtkaavas 1: 50 000.
- 2.4. Piirikirjeldus ja piirikoordinaadid Saksi valla ja Kadrina valla vahelises muutuvast piirilõigis.
- 2.5. Tapa valla arengukava alused.
- 2.6. Tapa valla investeeringute kava.
- 2.7. Tapa linna, Lehtse ja Saksi valla pikaajaliste kohustuste aruanded.
3. Kinnitada ühinemislepingu ja selle lisade kohta esitatud ettepanekud ning õiendid nende volikogudes läbivaatamise tulemuste kohta.
4. Ühinemisleping koos lisadega avalikustatakse Tapa linn koduleheküljel ja ühinemisleping avaldatakse Riigi Teatajas.
5. Otsus jõustub teatavastegemisest.

Tapa, 17. veebruar 2005, otsus nr 109
Moe, 17. veebruar 2005, otsus nr 11
Lehtse, 17. veebruar 2005, otsus nr 12

Tapa linnavolikogu (Lehtse vallavolikogu) (Saksi vallavolikogu) Otsus

Taotlus haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks

Aluseks võttes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 37, Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9 lõike 7, lõike 9 punkti 1 ja Tapa linnavolikogu 17. novembri 2004 otsusega nr 95 (Saksi vallavolikogu 17. novembri 2004 otsusega nr 15, Lehtse vallavolikogu 17. novembril 2004 otsusega nr 105) kinnitatud elanike arvamuse väljasegitamiseks läbi viidud rahvaküsitluse tulemused

Tapa linnavolikogu (Saksi vallavolikogu, Lehtse vallavolikogu) otsustab:

1. Taotleda Vabariigi Valitsuselt Tapa linna, Lehtse valla ja Saksi valla (v.a Kiku, Salda, Pariisi küla) haldusterritoriaalse korralduse muutmist ühinemise teel uueks omavalitsusüksuseks, mille nimeks saab Tapa vald.
2. Käesolev otsus koos vajalike materjalidega esitada Järva ja Lääne-Viru maavanemate kaudu Siseministeeriumile.
3. Käesolev otsus avaldatakse ajalehtedes "Virumaa Teataja" ja "Järva Teataja".
4. Otsus jõustub teatavastegemisest.

Algur Kaerma,
Tapa Linnavolikogu esimees
(Toomas Kaukvere,
Lehtse Vallavolikogu esimees)
(Aivar Ojaveri,
Saksi Vallavolikogu esimees)

Ettepanekud maakondliku kuuluvuse määramiseks

Tapa, 17. veebruar 2005, otsus nr 110

Aluseks võttes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 65 lg 3

Tapa linnavolikogu otsustab:

1. Teha Vabariigi Valitsusele ettepanek määrata Tapa linna, Lehtse valla ja Saksi valla ühinemisel tekkinud uue omavalitsusüksuse Tapa vald maakondlikuks kuuluvuseks Lääne-Viru maakond.
2. Otsus jõustub teatavastegemisest.

Moe, 17. veebruar 2005, otsus nr 12

Aluseks võttes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 65 lg 3

Saksi vallavolikogu otsustab:

1. Teha Vabariigi Valitsusele ettepanek määrata Tapa linna, Lehtse valla ja Saksi valla ühinemisel tekkinud uue omavalitsusüksuse Tapa vald maakondlikuks kuuluvuseks Lääne-Viru maakond.
2. Otsus jõustub teatavastegemisest.

Lehtse, 17. veebruar 2005, otsus nr 13

Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele Tapa valla maakondliku kuuluvuse osas

Aluseks võttes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 65 lõike 3

Lehtse vallavolikogu otsustab:

1. Esitada Vabariigi Valitsusele Tapa valla maakondliku kuuluvuse kohta alljärgnevat seisukohta ettepanek:

Tapa, 17. veebruar 2005, otsus nr 104
Moe, 17. veebruar 2005, otsus nr 8
Lehtse, 17. veebruar 2005, otsus nr 7

Uue omavalitsusüksuse nimi ja staatus

Aluseks võttes Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 6 lõike 2

Tapa linnavolikogu (Saksi vallavolikogu, Lehtse vallavolikogu) otsustab:

1. Kinnitada Tapa linna, Lehtse valla, Saksi valla (v.a Kiku, Salda, Pariisi küla) ühinemisel moodustatava uue omavalitsusüksuse nimeks "Tapa vald" ja staatuseks "vald".

2. Tapa vald jaguneb asulateks, milleks on valdalisene Tapa linn, Lehtse alevik ja külad: Jootme, Jäneda, Kuru, Kõrveküla, Linnape, Läpi, Läste, Patika, Pruuna, Rabasaare, Raudla, Rägavere, Räsna, Tõörakõrve, Imastu, Karkuse, Loks, Lokuta, Moe, Nõmmküla, Näo, Piilu, Saiakopli, Saksi, Vahakulmu.
3. Otsus jõustub Vabariigi Valitsuse määruse, millega muudetakse Tapa linna, Lehtse valla ja Saksi valla haldusterritoriaalset korraldust, jõustumisest.

Lehtse valla juhid pärast ühinemislepingu kinnitamist: vallavolikogu aseesimees Janno Lamus (vasakul), volikogu esimees Toomas Kaukvere ja vallavanem Alari Kirt.

Saksi valla juhid pärast ühinemislepingu kinnitamist: vallavanem Arvi Palmalu (vasakul) ja volikogu liige Andres Mandre.

Fotod Heiki Vuntus

- Tapa 15. veebruar 2005, määrus nr 2,
7. märts 2005, määrus nr 3
Moe 1. veebruar 2005, määrus nr 1,
7. märts 2005, määrus nr 2
Lehtse 16. veebruar 2005, määrus nr 1,
7. märts 2005, määrus nr 2

Valimisjaoskondade moodustamine

Aluseks võttes Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9 lõike 8, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 11 lõike 3 **Tapa linnavolikogu (Saksi vallavolikogu, Lehtse vallavolikogu) määrab:**

1. Moodustada kokkuleppel Lehtse ja Saksi vallavolikogudega Tapa linna, Lehtse valla, Saksi valla (v.a Kiku, Salda, Pariisi küla) haldusterritoriaalse korralduse muutmise moodustatava Tapa Vallavolikogu valimise läbiviimiseks valimisringkonnas nr 1:
  - 1.1 Tapa linnas valimisjaoskond nr 1, asukohaga Tapa kultuurikojas, aadressil Turu 8, Tapa linn. Valimisjaoskonna nr 1 piirideks on käesoleval hetkel kehtivad Tapa linna piirid.
  - 1.2 Lehtse vallas valimisjaoskond nr 2, asukohaga Lehtse kultuurimajas, aadressil Lehtse alevik, Lehtse vald, Järvamaa. Valimisjaoskonna nr 2 piirideks on käesoleval hetkel kehtivad Lehtse aleviku, Jootme, Kuru, Linnape, Läste, Pruuna, Rabasaare, Rägavere, Räsna, Tõörakõrve külade haldusüksuste piirid.
  - 1.3 Lehtse vallas valimisjaoskond nr 3, asukohaga Jäneda põhikoolis, aadressil, Jäneda küla, Lehtse vald, Järvamaa. Valimisjaoskonna nr 3 piirideks on käesoleval hetkel kehtivad Jäneda, Kõrveküla, Läpi, Patika, Raudla külade piirid.
- 1.4 Saksi vallas valimisjaoskond nr 4, asukohaga Saksi raamatukogus, aadressil Moe küla, Saksi vald, Lääne-Virumaa. Valimisjaoskonna nr 1 piirideks on käesoleval hetkel kehtivad Imastu, Karkuse, Loks, Lokuta, Moe, Nõmmküla, Näo, Piilu, Saiakopli, Saksi, Vahakulmu külade piirid.
2. Määrata valimisjaoskonnaks, kus valijad saavad hääletada väljaspool oma elukohajärgset jaoskonda:
  - 2.1 valimisjaoskond nr 1 (asukohaga Tapa kultuurikoda, aadressil Turu 8 Tapa linn)
  - 2.2 valimisjaoskond nr 2 (asukohaga Lehtse kultuurimaja, aadressil Lehtse alevik, Lehtse vald, Järvamaa),
  - 2.3 valimisjaoskond nr 4 (asukohaga Saksi raamatukogu, aadressil Moe küla, Saksi vald, Lääne-Virumaa).
3. Määrata valimisjaoskonnaks, kus saavad hääletada valijad kelle elukoha andmed on rahvastikuregistris kantud valla või linna täpsusega
  - 3.1 valimisjaoskond nr 1 (asukohaga Tapa kultuurikoda, aadressil Turu 8 Tapa linn),
  - 3.2 valimisjaoskond nr 2 (asukohaga Lehtse kultuurimaja, aadressil Lehtse alevik, Lehtse vald, Järvamaa),
  - 3.3 valimisjaoskond nr 4 (asukohaga Saksi raamatukogu, aadressil Moe küla, Saksi vald, Lääne-Virumaa).
4. Määrus jõustub Vabariigi Valitsuse määruse, millega muudetakse Tapa linna, Lehtse valla ja Saksi valla haldusterritoriaalset korraldust, jõustumisest.

Tapa 17. veebruar 2005,otsus nr 106
Moe 17. veebruar 2005,otsus nr 8
Lehtse 17. veebruar 2005,otsus nr 9

Volikogu liikmete arvu määramine

Aluseks võttes Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9 lõike 8, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 11 lõike 1 punkti 1

na nr 3 piirideks on käesoleval hetkel kehtivad Jäneda, Kõrveküla, Läpi, Patika, Raudla külade piirid.

1.4 Saksi vallas valimisjaoskond nr 4, asukohaga Saksi raamatukogus, aadressil Moe küla, Saksi vald, Lääne-Virumaa. Valimisjaoskonna nr 1 piirideks on käesoleval hetkel kehtivad Imastu, Karkuse, Loks, Lokuta, Moe, Nõmmküla, Näo, Piilu, Saiakopli, Saksi, Vahakulmu külade piirid.

2. Määrata valimisjaoskonnaks, kus valijad saavad hääletada väljaspool oma elukohajärgset jaoskonda:

- 2.1 valimisjaoskond nr 1 (asukohaga Tapa kultuurikoda, aadressil Turu 8 Tapa linn)
- 2.2 valimisjaoskond nr 2 (asukohaga Lehtse kultuurimaja, aadressil Lehtse alevik, Lehtse vald, Järvamaa),
- 2.3 valimisjaoskond nr 4 (asukohaga Saksi raamatukogu, aadressil Moe küla, Saksi vald, Lääne-Virumaa).
3. Määrata valimisjaoskonnaks, kus saavad hääletada valijad kelle elukoha andmed on rahvastikuregistris kantud valla või linna täpsusega
  - 3.1 valimisjaoskond nr 1 (asukohaga Tapa kultuurikoda, aadressil Turu 8 Tapa linn),
  - 3.2 valimisjaoskond nr 2 (asukohaga Lehtse kultuurimaja, aadressil Lehtse alevik, Lehtse vald, Järvamaa),
  - 3.3 valimisjaoskond nr 4 (asukohaga Saksi raamatukogu, aadressil Moe küla, Saksi vald, Lääne-Virumaa).
4. Määrus jõustub Vabariigi Valitsuse määruse, millega muudetakse Tapa linna, Lehtse valla ja Saksi valla haldusterritoriaalset korraldust, jõustumisest.

Tapa linnavolikogu (Saksi vallavolikogu, Lehtse vallavolikogu) otsustab:

1. Määrata kokkuleppel Lehtse ja Saksi vallavolikogudega Tapa linna, Lehtse valla, Saksi valla (v.a Kiku, Salda, Pariisi küla) haldusterritoriaalse korralduse muutmise moodustatava Tapa vallavolikogu liikmete arvaks 21.
2. Otsus jõustub Vabariigi Valitsuse määruse, millega muudetakse Tapa linna, Lehtse valla ja Saksi valla haldusterritoriaalset korraldust, jõustumisest.

Tapa 17. veebruar 2005, otsus nr 105
Moe 17. veebruar 2005, otsus nr 7
Lehtse 17. veebruar 2005, otsus nr 8

Valimisringkondade moodustamine ja mandaatide jaotamine

Aluseks võttes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 13, Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9 lõike 8, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 11 lõike 1 punkti 2 ja lõike 2

Tapa 17. veebruar 2005, otsus nr 107
Moe 17. veebruar 2005, otsus nr 9
Lehtse 17. veebruar 2005, otsus nr 10

Valimiskomisjoni moodustamine

Aluseks võttes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 13, Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9 lõike 8, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 4, § 23 lõiked 1 ja 2
Tapa linnavolikogu (Saksi valla-

Tapa 17. veebruar 2005, otsus nr 108
Moe 17. veebruar 2005, otsus nr 10
Lehtse 17. veebruar 2005, otsus nr 11

Jaoskonnakomisjonide moodustamine

Aluseks võttes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 13, Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9 lõike 8, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 23 lõike 3

Tapa linnavolikogu (Saksi valla-

volikogu, Lehtse vallavolikogu) otsustab:
1. Moodustada kokkuleppel Lehtse ja Saksi vallavolikogudega Tapa linna, Lehtse valla, Saksi valla (v.a Kiku, Salda, Pariisi küla) haldusterritoriaalse korralduse muutmise moodustava Tapa valla volikogu valimiseks üks valimisringkond nr 1.

Tapa linnavolikogu (Saksi valla-

volikogu, Lehtse vallavolikogu) otsustab:
1. Moodustada kokkuleppel Lehtse ja Saksi vallavolikogudega Tapa linna, Lehtse valla, Saksi valla (v.a Kiku, Salda, Pariisi küla) haldusterritoriaalse korralduse muutmise moodustava Tapa valla volikogu valimiseks üks valimisringkond nr 1.

2. Valimisringkonna piiriks on käesoleval hetkel kehtivad Tapa linna, Lehtse aleviku, Jootme, Jäneda, Kuru, Kõrveküla, Linnape, Läpi, Läste,

Patika, Pruuna, Rabasaare, Raudla, Rägavere, Räsna, Tõõrakõrve, Imastu, Karkuse, Loku, Lokuta, Moe, Nõmmküla, Näo, Piilu, Saiakopli, Saksi, Vahakulmu külade haldusüksuste piirid.

3. Määrata valimisringkonna nr 1 mandaatide arvaks 21.

4. Otsus jõustub Vabariigi Valitsuse määruse, millega muudetakse Tapa linna, Lehtse valla ja Saksi valla haldusterritoriaalse korraldust, jõustumisest.

volikogu, Lehtse vallavolikogu)

otsustab:
1. Tapa linna, Lehtse valla, Saksi valla (v.a Kiku, Salda, Pariisi küla) haldusterritoriaalse korralduse muutmise moodustava Tapa Vallavolikogu valimised viia läbi kohaliku omavalitsuse volikogu korraliste valimiste ajal 16. oktoobril 2005.

2. Nimetada kokkuleppel Lehtse ja Saksi Vallavolikogudega ühinemisel moodustava Tapa valla valimiskomisjon järgnevas koosseisus: **Ingrid Eiso, Külli Rosental, Kaia Silm, Malle**

Timak, Piret Treial ja Eva Vainjärv.

3. Valla valimiskomisjoni esimehe ja aseesimehe valib komisjon oma liikmete seast.

4. Valimiskomisjoni asendusliikmeteks nimetada vastavalt määratud järjekorrale **Saima Alavee, Ilona Alla, Elly Born, Viivika Murumaa, Reet Palmsalu ja Margit Vijar.**

5. Otsus jõustub Vabariigi Valitsuse määruse, millega muudetakse Tapa linna, Lehtse valla ja Saksi valla haldusterritoriaalse korraldust, jõustumisest.

se korralduse muutmise moodustava Tapa Vallavolikogu valimiste korraldamiseks 16. oktoobril 2005 jaoskonnakomisjonid alljärgnevalt:
2. Valimisjaoskonnas nr 1 7-liikmeline jaoskonnakomisjon: **1. Jutta Kruusmaa, 2. Ere Käärma, 3. Sirje Liivsoo, 4. Jutta Pihlak, 5. Arvo Silla, 6. Kaja Sviridova, 7. Vjat eslav Suvorov.** Asendusliikmed: **1. Tiia Kõbarsepp, 2. Silvi Teetok.**

3. Valimisjaoskonnas nr 2 7-liikmeline jaoskonnakomisjon: **1. Leelo Jürimaa, 2. Anne Kivisoo, 3. Maie Kull, 4. Helve Lamus, 5. Helle Sild, 6. Kaia Silm, 7. Rein Verk.** Asendusliikmed: **1. Maris Urve, 2. Rein Uusnurm.**

4. Valimisjaoskonnas nr 3 5-liikmeli-

ne jaoskonnakomisjon: **1. Alli Kalavus, 2. Silva Kalavus, 3. Maie Kastemäe, 4. Ülle Kirnmann, 5. Valdek Rohumäe.** Asendusliikmed: **1. Tiina Sillandi, 2. Eha Vilpuu.**

5. Valimisjaoskonnas nr 4 5-liikmeline jaoskonnakomisjon: **1. Marju Bugri, 2. Tiina Evardi, 3. Virve Krasnova, 4. Inge Müllerbeck, 5. Tiina Neerot.** Asendusliikmed: **1. Anne Raava, 2. Viivi Ruusalu.**

6. Jaoskonnakomisjonid valivad esimehe ja aseesimehe oma liikmete seast.

7. Otsus jõustub Vabariigi Valitsuse määruse, millega muudetakse Tapa linna, Lehtse valla ja Saksi valla haldusterritoriaalse korraldust, jõustumisest.

TAPA HALDUSPIIRKONNA AJALOOLINE ÜLEVAADE

Paide rajoon – Paide linn (6345 el) ja Türi linn (5772 el), Albu, Ambla, Esna, Imavere, Järva-Jaani, Koigi, Koeru, Lehtse (2694 el), Oisu, Ollepa, Paide, Türi ja Väätša kn.

Rakvere rajoon – Rakvere linn, Tapa linn (8482 el) ja Kunda linn, Tamsalu ja Väike-Maarja alevid. 17 külanõukogu: Haljala, Kaarli, Kadrina, Kiltsi, Kunda, Laekvere, Rakke, Rakvere, Rägavere, Saksi, Simuna, Tamsalu, Viitna, Viru-Jaagupi, Viru-Nigula, Vohnja, Võsu.

Järgnevatel aastatel toimus mitmeid külanõukogude likvideerimisi ning piiride muutmisi. 26. nov 1966 likvideeriti Vohnja külanõukogu, mille maad jaotati Kadrina ja Viitna külanõukogude vahel. 26. jaanuaril 1968 liideti Tapa linnaga 1051,58 ha Paide rajooni Lehtse külanõukogu maid ja kinnitati linna uus piir. 25. veeb 1972 aastal liideti Lehtse külanõukoguga 304 ha maad Ambla külanõukogust. Samas muudeti Rakvere ja Paide rajooni piiri: Saksi külanõukoguga liideti Ambla külanõukogust 2146 ha.

1978. aastaks kuulus Paide rajooni Lehtse külanõukogu – Lehtse alevik, Jootme, Jäneda, Kõrveküla, Linnape, Läpi, Läste, Patika, Pruuna, Raudla, Rägavere, Räsna, Tõõrakõrve k. Rakvere rajooni kuu-

lusid Kadrina külanõukogu (6673 el) – Kadrina ja Hulja alevi, Ama, Arbavere, Hõbeda, Härjadi, Jõepe-re, Jõetaguse, Kadapiku, Kallukse, Kihlevere, Kõrveküla, Lante, Leikude, Loobu, Läsna, Mõndavere, Mäo, Neeruti, Ohepalu, Põima, Ridaküla, Rõmeda, Tirbiku, Tokolopi, Uku, Undla, Vaiatu, Vandu, Viitna, Vohnja, Võduvere, Võipere külad. Saksi külanõukogu – Imastu, Karkuse, Kiku, Loku, Moe, Nõmmküla, Näo, Pariisi, Piilu, Saiakopli, Saksi, Salda, Udriku, Vahakulmu külad.

5. märtsil 1982 aastal liideti Saksi külanõukogu tervikuna Kadrina külanõukoguga.

Peale Eesti taasiseseisvumist võttis ENSV Ülemnõukogu 8. augustil 1989 vastu otsuse haldusreformi läbiviimiseks. Vastavalt otsusele järgnes Kohaliku omavalitsuse aluste seaduse vastuvõtmine 10. novembril 1989. Seaduse määratleti kohalike omavalitsuste mõiste, kahetasandilise omavalitsuse mõiste, ülesehitus, organid ja pädevus. Nendest sündmustest ajendatuna moodustati 1991. aastal Lääne-Viru maavalitsuse otsusega Saksi celvald, mis eraldati omaette elarvega iseiseisvaks üksuseks Kadrina külanõukogust.

23. juulil 1993 kinnitati Vabariigi Valitsuse otsusega Lääne-Viru maakonnas eraldati Kadrina vallast Saksi vald. 17. oktoobril 1993 toimunud kohalike omavalitsuste valimisel said uued kohalikud haldusüksused omavalitsusliku staatuse ning volikogud. Enne uue valla piiride kinnitamist külades läbiviidud küsitluste käigus otsustas Udriku küla rahvas Kadrina valla kasuks.

Vabariigi Valitsuse määrusega nr. 244 18. dets 1997 kinnitatud Aleviste, alevike ja külade nimist. Järva- maal Lehtse vald: Lehtse alevik, Jootme, Jäneda, Kõrveküla, Linnape, Läpi, Patika, Pruuna, Rabasaare, Raudla, Rägavere, Räsna ja Tõõrakõrve (Kuru). Lääne-Virumaal Saksi vald: Kiku, Pariisi, Salda, Saksi, Loku, Imastu, Lokuta, Moe, Vahakulmu, Näo, Piilu, Saiakopli, Karkuse, Nõmmküla.

14. märtsil 2002 Kirjutasid Tapa linn, Lehtse vald, Saksi vald ning Kadrina vald alla koostöölepingule Tapa piirkonna haldusterritoriaalse korralduse muutmise ettevalmistamiseks.

Koostas Aivar Ojavee
Kasutatud
"Eesti Haldusjaotus 20. sajandil"

Tapa linna juhid pärast ühinemislepingu kinnitamist: linnavolikogu esimees Algur Kaerma (vasakul) ja linnapea Kuno Rooba.

Foto Heiki Vuntus

Tapa valla huvid koostöös Eesti Vabariigiga

Tagamaks Tapa linna, Lehtse valla ja Saksi valla liitumisjärgselt tekkiva Tapa valla poolt piirkonna elanikele osutatava haldusteenuse kvaliteedi kasvu on vajalik koostöös riigiga kindlustada järgmised tegevused ja investeeringud 2013. aastani.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium Maanteeamet

Põhimaantee nr 5 renoveerimine Tapa linna piires.

Kõrvalmaantee Tapa-Lehtse-Jäneda viimine mustkatte alla ja ümberklassifitseerimine tugimaanteeks.

Kõrvalmaantee Jäneda-Perila viimine mustkatte alla.

Tugimaantee Loobu-Tapa talihoolde klassi tõstmine.

Rahvusvaheliste ja kohalike reisirongide peatumise tagamine Tapa jaamas.

Kohalike reisirongide peatumise tagamine Lehtse, Patika, Jäneda ja Nelijärve jaamas.

Elektriraudtee ehitamine Tapa jaamani.

Raudtee Inspektsioon

Tapa linnas kahetasandilise raudteetüetuse tagamiseks Tapa viadukti ehitus.

Raudteeületuskohtade säilitamine olemasolevas mahus.

Lehtse jaamas ooteplatvormide rekonstrueerimine.

Kaitseministeerium

Eesti Kaitseväe Keskpolügooni ehitamise käigus lahendada rasketehnika liikumine LtVÖK Tapa Väljaõppeksuse ja Kaitseväe Keskpolügooni vahel sellisel, et oleks tagatud aastaringne juurdepääs. Selle tagamiseks riigi poolt viia kohalikud ja riigiteed vastavasse koormustaluvuse klassi.

Siseministeerium

Politseiamet

Vältimaks Ida ja Lääne Prefektuu-

ride piirile jäävat ääremaa sündroomi nähakse alates 2006. aastast Tapa Konstaablipunkti juurde kolm konstaablikohta koos vajalike materiaalse vahenditega.

Päästeamet

Lääne-Viru Päästeteenistus Tapa tugikomando isikkoosseisu suurendatakse alates 2006. aastast, arvestades omavalitsuse suurenenud territooriumi.

Kiirabi kättesaadavus piirkonnas ei tohi halveneda liitumise järgselt.

Haridus – ja Teadusministeerium

Riigikooli Tapa Erikool arenguks tagatakse materiaalsed vahendid. Uute riiklike haridusasutuste (kasvatusraskustega noored, kadettikool jms) planeerimisel arvestada, et Tapa valla logistiline paiknemine Eestis on hea ja juurdepääs ühistranspordiga tagatud.

Keskonnaministeerium

Tapa valla arengu seisukohalt on oluline lahendada koostöös üld- ja detailplaneeringute järgsete maalaade munitsipaliseerimine Jänedal ja Tapal.

Toetatatakse ÜF Lääne-Viru veemajandusprojekti ja Põltsamaa ja Pedja jõe valgala veemajanduse arendamise projekti.

Koostöös jätkatakse Tapa põhjaveeseiret, nähes selleks ette riiklike vahendeid.

Projektipõhiselt likvideeritakse Jäneda küla ja Lehtse aleviku masuudihoidlad.

Sotsiaalministeerium

Tapa valla keskuses on avatakse Tööhõiveameti ja Pensioniameti piirkondlikud teeninduskeskused.

Kuno Rooba,
ühiskomisjoni esimees

Tapa piirkonna ühisleht ÜHINEMISE SÕNUMED

Aadress: Arenduskoda, Roheline 19, Tapa
tel/faks 322 0026, arenduskoda@tapa.ee
Peatoimetaja: **Heiki Vuntus** - 322 0026, 5648 5208,
heiki@tapa.ee
Toimetus: **Andres Mandre** - 325 2328, 504 0408,
amandre@online.ee
Küljendaja: **Liina Kald** - 322 0021.
Trükitud AS Trükikoda Trükis.
Trükiarv 4000.